

Απαντήσεις: «Η δύναμη των ερωτήσεων» - Ερωτήσεις πριν – κατά τη διάρκεια και μετά την ανάγνωση ενός βιβλίου

Δανειστική Βιβλιοθήκη

Ράνια Ιατροπούλου

Ο ρόλος των ερωτήσεων στη ζωή ενός παιδιού αποτελεί δομικό στοιχείο της μάθησης και της εξέλιξής του. Τα μικρά παιδιά είναι ιδιαίτερα περίεργα για τον κόσμο που τα περιβάλλει. Οι ερωτήσεις προσελκύουν την προσοχή και το ενδιαφέρον σε γεγονότα και καταστάσεις, πρόσωπα και αντικείμενα. Θέτουν προβληματισμούς και ενεργοποιούν το στοχασμό και τη σκέψη του ατόμου. Βοηθούν στην ανάκληση στη μνήμη προσωπικών εμπειριών και βιωμάτων, τα οποία συμβάλουν στη μάθηση. Κατά τη διαδικασία των ερωτήσεων παίρνουν μέρος ανώτερες γνωστικές λειτουργίες, όπως η ανάλυση, η σύνθεση, η εφαρμογή, η γενίκευση, η εξαγωγή συμπερασμάτων, η αξιολόγηση, η επίλυση προβλημάτων και η κριτική σκέψη (Μπιρμπίλη, 2008).

Λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία της ανάγνωσης βιβλίων στην διανοητική, γλωσσική, συγκινησιακή ακόμα και την κινητική ανάπτυξη του παιδιού, όπως επίσης και στην κοινωνική, ηθική ανάπτυξη, αλλά και στην ανάπτυξη της προσωπικότητάς του (Σπινκ, 1990), θεώρησα σκόπιμο να αναζητήσω ένα εργαλείο ενεργοποίησης της σκέψης του παιδιού, μετά από την ανάγνωση ενός βιβλίου.

Παράλληλα, η ανάγνωση ενός βιβλίου αποτελεί μια ιδιαίτερη στιγμή για το παιδί και την οικογένειά του (ενός ή περισσότερων μελών), καθώς πραγματοποιείται στο σπίτι, με τους γονείς ή και τα αδέρφια, αυξάνοντας την επαφή και επικοινωνία μεταξύ τους. Το βιβλίο που το παιδί δανείζεται από το σχολείο, αποτελεί κάτι περισσότερο από ένα απλό αντικείμενο του σχολείου, το οποίο μεταφέρει στο σπίτι του. Είναι ένας σύνδεσμος οικογένειας – σχολείου, μια μορφή συνέχειας της σχολικής ζωής στο σπίτι και αντίστροφα. Για το λόγο αυτό έχει και ιδιαίτερη αξία.

Είναι σημαντικό να αναφέρω στο σημείο αυτό, ότι στη γλωσσική ανάπτυξη του παιδιού συμπεριλαμβάνεται και η ορολογία ανάγνωσης ενός βιβλίου, όπως, εξώφυλλο – οπισθόφυλλο, εσώφυλλο, ήρωας/ πρωταγωνιστής, πλοκή, κλπ.

Μετά από τη βιβλιογραφική μου αναζήτηση δημιούργησα μια λίστα πιθανών ερωτήσεων, οι οποίες θα μπορούσαν να αλλάζαν κατά διαστήματα ή να επιλέγονταν κάποιες από αυτές ανάλογα με τη θεματική του βιβλίου.

Στην προσπάθειά μου να δώσω μια περισσότερο παιγνιώδη διάσταση, τις ονόμασα «*Το παιχνίδι των ερωτήσεων*», ώστε το παιδί να μην συνδέσει τη διαδικασία ως καταναγκαστική εργασία, την οποία θα έκανε στο σπίτι το Σαββατοκύριακο και θα επέστρεφε στο σχολείο τη Δευτέρα.

Ο κατάλογος των συνολικών ερωτήσεων που παρατίθεται στη συνέχεια, απευθύνεται σε νηπιαγωγούς. Η επιλογή μπορεί να γίνει με προσωπικά κριτήρια, όπως αυτές που θεωρούν πιο αντιπροσωπευτικές. Ωστόσο, στο φύλλο εργασίας που δίνεται στα παιδιά στο σπίτι, οι ερωτήσεις είναι το πολύ μέχρι δέκα ως δώδεκα στον αριθμό. Αρχικά οι ερωτήσεις είναι εύκολες και σταδιακά δυσκολεύουν.

Ερωτήσεις

1. Τι σου προκαλεί εντύπωση / τι τραβά την προσοχή σου σε αυτή την εικόνα (εξώφυλλο);
2. Μπορείς να φανταστείς την ιστορία αυτού του βιβλίου;
3. Ξεχωρίζεις κάποιο γράμμα; Γνωρίζεις κάποιο γράμμα από τις λέξεις του τίτλου; Ή «ποιο είναι το πρώτο γράμμα του τίτλου;»
4. Ποιος ήρωας θα ήθελες να ήσουν εσύ;
5. Τι θα έκανες αν ήσουν στη θέση του;
6. Τι νομίζεις ότι ένιωσε ο / η....(ο ήρωας ή ο πρωταγωνιστής/ στρια, ή ο αντίπαλος, κλπ.)
7. Τι θα έλεγες σε ένα φίλο σου για να τον πείσεις να διαλέξει αυτό το βιβλίο;
8. Τι σου άρεσε περισσότερο σε αυτό το βιβλίο;
9. Έχεις διαβάσει κάτι παρόμοιο με αυτό το βιβλίο;
10. Ποιο είναι το βασικό θέμα αυτού του βιβλίου;
11. Περιέγραψε ένα σημαντικό γεγονός που έγινε στην ιστορία.
12. Τι θέλει να πετύχει ο/η συγγραφέας με αυτό το βιβλίο;
13. Ποιος ήταν ο αγαπημένος σου χαρακτήρας; Τι σου αρέσει σε αυτόν;
14. Τι σκέφτεται ο πρωταγωνιστής/ ήρωας της ιστορίας; Για τι πράγμα θέλει να αγωνιστεί;

15. Νιώθεις πώς τα κατάφερε στο τέλος;
16. Αν σε άκουγε, τι συμβουλή θα ήθελες να του δώσεις;
17. Τι σου έκανε μεγαλύτερη εντύπωση η πλοκή ή ο χαρακτήρας του ήρωα;
Γιατί;
18. Νομίζεις ότι ο/η συγγραφέας ήθελε να προσέξεις τον ήρωα ή την ίδια την ιστορία (πλοκή);
19. Είχε ποτέ την ίδια εμπειρία με αυτό που γίνεται στην ιστορία;
20. Σε τι είσαι διαφορετικός/ ή είσαι από τον ήρωα;
21. Σκέψου πού πραγματοποιείται η ιστορία. Αν ήσουν εκεί, τι θα μπορούσες να δεις;
22. Τι θα ήταν διαφορετικό αν η ιστορία γινόταν σε άλλο μέρος;
23. Νομίζεις ότι ήταν ένα ευχάριστο ή βαρετό βιβλίο; Γιατί;
24. Τι σκέφτεσαι για το βιβλίο αυτό;
25. Τι θα ήταν διαφορετικό αν αυτή η ιστορία γινόταν πριν από 100 χρόνια;
26. Τι σκέφτεσαι για τον πρωταγωνιστή;
27. Ποιες σχέσεις αναπτύσσονται σε αυτό το βιβλίο;
28. Αν ήσουν μέσα στην ιστορία, τι σχέση θα ήθελες να έχεις με τον ήρωα;
29. Τι θα ρωτούσες τον ήρωα; Διάλεξε από μία ως τρεις ερωτήσεις.
30. Ποιος είναι λιγότερο σημαντικός ήρωας; Τι προσέχεις σε αυτόν;
31. Πιστεύεις ότι η ιστορία έγινε στην πραγματικότητα;
32. Μπορείς να βρεις κάτι που δε σου άρεσε σε αυτήν την ιστορία;
33. Θα ήθελες να διαβάσεις κάποιο άλλο βιβλίο του ίδιου συγγραφέα;
34. Κοίταξε προσεκτικά το εμπρός εξώφυλλο και το οπισθόφυλλο. Ποιο σου αρέσει περισσότερο; Γιατί;
- Ως προέκταση της δράσης δημιουργούνται κάρτες, τις οποίες το παιδί μπορεί να επιλέξει στο σχολείο και να τις συμπληρώσει, είτε μόνος του, είτε σε συνεργασία με συμμαθητές, που έχουν την κοινή εμπειρία της ανάγνωσης του ίδιου βιβλίου. Ένα ή περισσότερα παιδιά διαλέγουν μια κάρτα στην τύχη και συμπληρώνουν το ερώτημα. Παρουσιάζουν στην ολομέλεια της τάξης την κάρτα τους, κατά την καθιερωμένη κάρτα της παρουσίασης παραμυθιού. Αρχικά μπορεί να γίνεται αυτό με το παιδί που αναλαμβάνει την παρουσίαση του παραμυθιού που δανείστηκε στο σπίτι.

Στη συνέχεια παρατίθεται το αρχικό φύλλο των ερωτήσεων και οι δείγμα καρτών. Ολόκληρο το αρχείο των καρτών επισυνάπτεται σε άλλο αρχείο.

ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΤΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

ΟΝΟΜΑ:
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:
ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: « _____ _____ »

1. Τι σου όρεσε σε αυτό το βιβλίο;
2. Τι κοινό έχεις εσύ με κάτι από αυτά που διάβασες;
3. Ποιο είναι το βασικό θέμα του βιβλίου; (για τι μιλάει το βιβλίο;)
4. Ποιος είναι ο αγαπημένος σου χαρακτήρας;
5. Είχες ποτέ την ίδια εμπειρία με αυτό που συνέβη στην ιστορία;
6. Νομίζεις πώς βρήκες ότι αυτό το βιβλίο διαβάζεται γρήγορα; (βρήκες αυτό το βιβλίο ευανάγνωστο;). Γιατί ναι, γιατί όχι;
7. Τι σε ενδιαφέρει σε αυτό το βιβλίο;
8. Τι νιώθεις για τον ήρωα;
9. Τι είναι αυτό που κάνει να θυμούμαστε τον μικρότερο ήρωα;
10. Βρήκες ότι κάτι δε σου όρεσε σε αυτό το βιβλίο;
11. Σύγκρινε τα εμπρός φύλλα με το οπισθόφυλλο. Ποιο σου όρεσει περισσότερο; Γιατί;

1

Αλλάξε κάποιον χαρακτήρα μέσα στην ιστορία; Τι έγινε και άλλαξε;

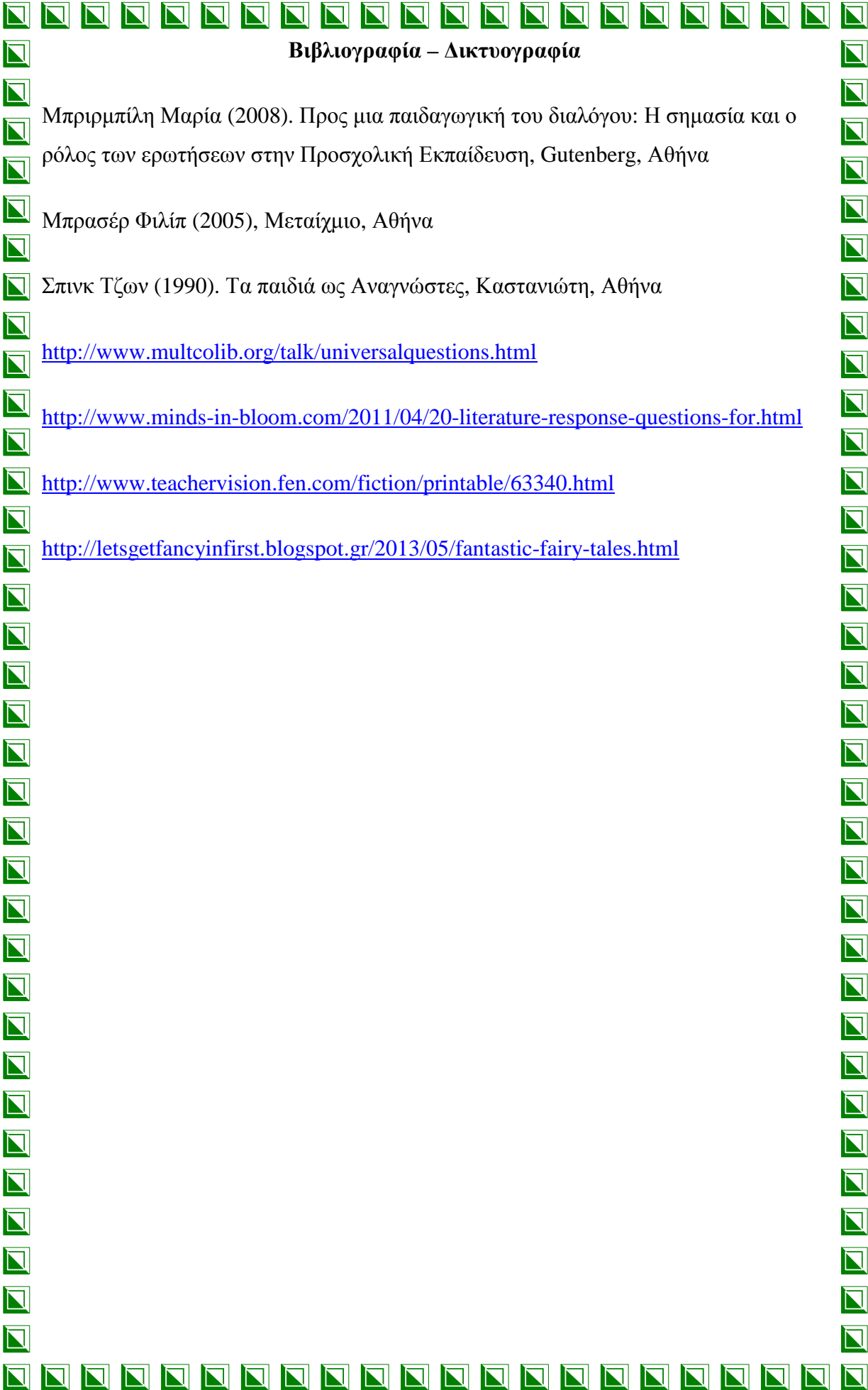

Όνομα:
Ημερομηνία:

Αν είχες μπροστά σου τον ήρωα/αντίηρωα τι θα τον ρωτούσες;

Όνομα:
Ημερομηνία:

Βιβλιογραφία – Δικτυογραφία

Μπριρμπίλη Μαρία (2008). Προς μια παιδαγωγική του διαλόγου: Η σημασία και ο ρόλος των ερωτήσεων στην Προσχολική Εκπαίδευση, Gutenberg, Αθήνα

Μπρασέρ Φιλίπ (2005), Μεταίχμιο, Αθήνα

Σπινκ Τζων (1990). Τα παιδιά ως Αναγνώστες, Καστανιώτη, Αθήνα

<http://www.multcolib.org/talk/universalquestions.html>

<http://www.minds-in-bloom.com/2011/04/20-literature-response-questions-for.html>

<http://www.teachervision.fen.com/fiction/printable/63340.html>

<http://letsgetfancyinfirst.blogspot.gr/2013/05/fantastic-fairy-tales.html>